

NAV: forvaltningsreform for velferd

Anne Lise Fimreite



Stortingets mål:

- Flere fra passivt trygdemottak til arbeid/aktivitet
- Brukernes behov i sentrum
- Mer helhetlig og mer effektiv velferdsproduksjon.

Stortingets middel:

- Trygdepolitikk, arbeidsmarkedspolitik og sosialpolitikk samles innenfor èn organisatorisk ramme – NAV
- En tro hos lovgiver på at organisatorisk endring påvirker og endrer adferd/det som skjer
 - organisering er denne reformens (viktigste) innsatsfaktor

NAV-reformen:

- Mer en **forvaltningsreform** enn en velferdsreform
 - personell, prosedyrer og prosesser er reformens viktigste virkemiddel for å nå målene
 - tiltaksapparatet brukes i mindre grad (men samtidighet både i tenkning og iverksetting)

NAV-reformen II

- En strukturreform som kommer før – og er delvis uavhengig av – innholdsreformer
- Kontrast til tradisjonell formel for samfunnsstyring:

Mål – lovgivning – virkemidler – iverksetting
via nye el reviderte organisasjoner

NAV-reformen III

- Reorganiserer gamle kompetanseforhold
- Samlet virkemidler i en førstelinjetjeneste
 - lovpålagt samarbeid mellom stat og kommune (omtalt og beskrevet som et partnerskap – både i forarbeider og i iverksettingen)
 - stor frihet til lokale organisatoriske løsninger og utforming av en lokalt tilpasset velferdsforvaltning.

Den norske velferdsstaten

- Spesialisering i sektorer
 - utgangspunkt for organiseringen av sentralforvaltningen
 - offentlig tjenesteyting på regionalt og lokalt nivå har også i stor grad vært/er strukturert etter sektorprinsippet.
- Sektorbånd mellom sentralt og lokalt nivå viktige **styringskanaler**
 - uformelle styringssignaler fra sentralt til lokalt nivå
 - behov og krav fra lokalt til sentralt nivå
 - profesjonelle yrkesgrupper en viktig forbindelseslinje mellom styringsnivåene via sektorene

Den norske velferdsstaten II

- Spesialisering *kan* òg bety fragmentering
 - bl.a. har forsterket brukerfokus bidratt til å avdekke motsetninger og spenninger mellom ulike politikkområder/sectorer.
- Nyere forvaltningsreformer (som bl.a. NAV-reformen) har som mål å motvirke disse fragmenteringstendenser.

Whole-of-Government/Joined-up government

- Øke tjenesteeffektiviteten ved å se ulike policy-områder i sammenheng
- Utnytte ressursene bedre – øke graden av måloppnåelse
- Se brukernes behov i sammenheng
 - tilby offentlige tjenester som i større grad er tilpasset den situasjonen hver enkelt befinner seg i
- **Samordning er et nøkkelbegrep i denne tilnærmingen**

Samordning viktig:

- For å forstå de endringene som NAV-reformen innebærer
- Dermed også et viktig inntak i evalueringen av reformen
 - Gjennomgangstema i NOS-artiklene og i innleggene i dag

Fra spesialisering til samordning – nye utfordringer:

- Relasjonen mellom sentralt og lokalt nivå omdefineres når sektorbåndene svekkes.
- Integrasjon mellom statlige og kommunale etater i en lokal "One-stop-shop" skaper muligheter, men også spenninger.

Fra spesialisering til samordning – nye utfordringer II:

- Profesjonenes posisjon utfordres når de skal samarbeid med andre (profesjonelle) yrkesgrupper – vilje til samarbeid/samordning men òg tendens til respesialisering eller nyspesialisering
- Brukernes behov: Integrerte tjenester for de få vs spesialiserte tjenester for de mange – mange tjenester – mer fornøyde brukere?